

МЕНТЕЛЬ О.Ю.

Наук. кер.: Мешков А.В., к.е.н., доц.

Донецький національний технічний університет,

м. Донецьк

УПРАВЛІННЯ ЕФЕКТИВНІСТЮ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ В УКРАЇНІ

Розглянуті заходи з активізації інвестиційних процесів, які здійснюються в сучасній українській економіці. Надані рекомендації із здійснення державної інвестиційної стратегії, з активізації інвестування на рівні підприємства, які спрямовані на підвищення ефективності інвестиційних проектів.

Актуальність. Сучасний стан економіки свідчить про наявність проблем в секторі фінансів, грошово-кредитній та інвестиційній сфері: недостатність надходжень капіталу до реципієнтів інвестицій, зростання цін та тарифів, нестабільність курсів валют, недостатність високоякісних вітчизняних товарів. Ці та інші чинники впливають на ефективність виробничої та інвестиційної діяльності на підприємствах.

Зниження рейтингу України за зобов'язаннями в іноземній і національній валюті з негативним прогнозом на перспективу, згідно з висновками основних міжнародних рейтингових агентств, почало призводити до підвищення вартості залучення зовнішнього капіталу та обслуговування наявних кредитів, до зниження рівня інвестиційної привабливості підприємств. Все це негативно впливає на процеси функціонування та розвитку вітчизняних підприємств. Для вирішення цих питань потрібно впровадження заходів із стимулювання та підвищення ефективності планування інвестиційних процесів в економіці України. Це збільшить приплив інвестиційних ресурсів, підвищить рівень фінансової стійкості підприємств і збільшить рівень конкурентоспроможності вітчизняних товаровиробників.

Проблема активізації інвестиційних процесів розглядалась в багатьох аспектах, зокрема дослідження проводились з активізації інвестиційних процесів з метою поліпшення макроекономічних показників (ТТ Гринів, О.В. Пирог), підвищення інвестиційного потенціалу держави (П.І. Мірошніченко, Н.Б. Савіна), активізації інвестиційних процесів на підприємствах (Є.Ю. Кузькін, О.Ю. Попова), активізації інвестиційних процесів в умовах перехідної економіки (С.В. Буряк, В.М. Іванова), підвищення рівня інвестиційної привабливості промислових підприємств (О.В. Яріш, Н.Я. Боліновская), стимулювання інвестиційних процесів на підприємствах в аспекті регіонального розвитку (О.С. Хорошилова, І.П. Андрушків, Т.А. Савостенко) та інші.

Мета дослідження. Враховуючи велику кількість авторів, що займалися проблемами активізації інвестиційних процесів, слід зазначити, що в даний час існує ряд специфічних невирішених питань. Даний аспект

визначив мету дослідження, яка полягає у визначені напрямів підвищення ефективності інвестиційних процесів на підприємствах в Україні.

Основна частина. Недостатні обсяги іноземних інвестицій на промислових підприємствах обумовлюють необхідність здійснення заходів щодо поліпшення державної інвестиційної політики в напрямку стимулювання їх залучення. Ефективність здійснення державою певної інвестиційної політики залежить від функціонування формальних інститутів (норм, правил, законів), що регулюють економічну діяльність. Успішна реалізація завдань інвестиційної стратегії буде залежати від впровадження ефективної системи мобілізації інвестиційних ресурсів та управління ними. Інвестиційна стратегія є комплексом взаємопов'язаних заходів у грошово-кредитній, фінансовій, бюджетно-податковій, зовнішньоекономічній, економіко-правовій та інших сферах, розрахованим на тривалий період.

Рекомендації щодо впровадження стратегії накопичення і мобілізації інвестиційного потенціалу України містяться в наступному:

- забезпечення макроекономічних умов, сприятливих для ведення підприємницької діяльності в економічному просторі України, отримання прийнятної норми прибутку, стимулів утворення і накопичення фінансових ресурсів;

- спрямування ресурсів кредитно-фінансової сфери на здійснення інвестицій в реальний сектор економіки, узгодження грошово-кредитної та бюджетно-податкової політики із завданнями інвестиційної стратегії;

- стимулювання розвитку фондового ринку, кредитних, інвестиційних фондів та інших фінансових інститутів, які повинні забезпечити можливість корпоративного (спільного) фінансування інвестиційних проектів вітчизняними та зарубіжними інвесторами;

- збільшення фінансових ресурсів населення, національних підприємств і держави та направлення їх у реальний сектор економіки;

- впровадження режиму економії і раціонального використання бюджетних коштів, підвищення їх ролі як макроекономічного регулятора і складової інвестиційного потенціалу;

- створення сприятливих умов для залучення іноземних інвестицій та їх використання для здійснення намічених структурних зрушень, підвищення спроможності національної економіки до сприйняття цих інвестицій;

- відновлення та розвиток мотивації суб'єктів господарювання та населення до інвестування, спрямування інвестицій в реальний сектор економіки на здійснення позитивних структурних зрушень;

- проведення політики бюджетного інвестування, що досягається завдяки реформуванню структури бюджетних видатків, шляхом зменшення витрат дотаційного характеру і, відповідно, збільшення фінансування інвестиційно-інноваційних програм.

Ефективність конкретного інвестиційного проекту в значній мірі залежить від системи управління підприємством і, зокрема, від управління інвестиційною діяльністю на підприємстві. На формування ефективності інвестиційних проектів впливає ряд складових внутрішнього середовища, як

перерозподіл прибутку підприємства зі збільшенням фонду нагромадження, зменшення періоду окупності інвестицій за рахунок виробництва інноваційної продукції, підвищення конкурентоспроможності продукції. Зовнішнє середовище інвестиційних процесів залежить від інвестиційного клімату, нормативно-правової бази та податкової політики. Створення сприятливого інвестиційного клімату насамперед потребує вдосконалення нормативно-правового середовища з точки зору як національних інвесторів, так і іноземних інвесторів. Забезпечення адекватних правових, економічних, соціально-політичних та інфраструктурних умов формування інвестиційного середовища є першочерговим завданням інвестиційної політики держави.

Висновки. Таким чином, ефективне управління інвестиційними процесами на підприємстві повинно здійснюватись на двох рівнях: на загальнодержавному і безпосередньо на рівні підприємства. У першому випадку доцільно здійснення заходів з виконання стратегії накопичення і мобілізації інвестиційного потенціалу України та збільшення бюджетного інвестування. Для активізації інвестиційної діяльності безпосередньо на рівні підприємств необхідно детально розглянути фактори, що впливають на ефективність інвестиційних процесів. В подальших дослідженнях особливу увагу необхідно приділити іншим аспектам активізації інвестиційних процесів, таким як аналіз і оцінка динаміки інвестиційного потенціалу, прогнозування обсягів інвестування підприємств.

Бібліографічний список

1. Боліновська Н.Я. Формування інвестиційного проекту в умовах стратегічного планування // Наукові записки: Збірник наукових праць факультету економіки і менеджменту інвестицій. – Вип. 2. – Тернопіль, 2007. – С. 126-133.

2. Хорошилова О.С. Инвестиционный процесс: функции, структура, участники и их роли в международной миграции капиталов / О.С. Хорошилова // Инженерный журнал. Справочник (с ежемесячным прилож.). – 2011. – №2. – С. 40-42.